

Gespreksnotitie rondetafelgesprek Wet seksuele misdrijven

10 mei 2023 | Vaste commissie voor Justitie en Veiligheid | Tweede Kamer

De potentie om een mensenleven te verwoesten

Seksueel geweld heeft de potentie om een mensenleven te verwoesten. Dit klinkt hard als inleiding van een teer onderwerp, maar ik durf het als behandelaar en onderzoeker wel te zeggen. Dit zijn namelijk de feiten: slachtoffers van seksueel geweld (online of offline) ontwikkelen significant vaker ernstige psychische stoornissen (zoals PTSS, depressie, verslaving of psychose) dan mensen die niet zijn misbruikt. Ook hebben zij een grotere kans op gezondheidsproblemen zoals eetstoornissen, bekkenbodemp Problemen en somatoforme pijnstoornissen. Zij lopen bovendien risico op herhaling van het misbruik of geweld later in hun leven. Daarnaast treft seksueel misbruik naasten (ouders, partners en gezin), en soms zelfs de volgende generatie.

Medische, forensische en psychologische zorg in het CSG

Het is daarom van levensbelang om dit leed te voorkomen. Dat is dan ook de missie van het Centrum Seksueel Geweld (CSG), waar ik bestuurder van ben. In het CSG werken politie, ziekenhuis, ggz en GGD nauw met elkaar samen. En dat op 16 plaatsen in het land, zodat iedereen in Nederland – jong en oud – kan rekenen op medische, forensische en psychologische zorg. Dat geldt zowel voor mensen die kort als langer geleden zijn misbruikt. In 2022 hebben we ruim 15.000 mensen geholpen: het hoogste aantal sinds de oprichting van het CSG.

De komst van de nieuwe Wet seksuele misdrijven

De komst van de nieuwe Wet seksuele misdrijven gaat een belangrijk verschil maken. Het CSG verwacht dat meer mensen naar buiten zullen komen met hun ervaringen. Om hen goed te kunnen helpen is stevige samenwerking tussen de politie en hulpverlening zoals in het Centrum Seksueel Geweld essentieel. Het is de verantwoordelijkheid van de professionals van de verschillende disciplines om kansen voor herstel in te schatten en de beste zorg zo snel mogelijk aan te bieden. We kunnen het ons als samenleving simpelweg niet veroorloven om kansen te laten liggen. Dat kan een aangifte zijn bij de politie en sporenonderzoek, om een strafzaak meer kansrijk te maken. Dat kan een watchful waiting-traject zijn met waar nodig een doorverwijzing naar de ggz, om de traumatische ervaringen te verwerken.¹ Dat kan medisch onderzoek zijn, om de risico's op SOA of ongewenste zwangerschap te verkleinen. Het is wetenschappelijk bewezen dat mensen die worden opgevangen in een zogeheten *rape center* setting, waar politie en (medische) hulpverleners nauw samenwerken, eerder herstellen en eerder besluiten om aangifte te doen.²

¹ Covers, M. L., de Jongh, A., Huntjens, R. J., de Roos, C., van den Hout, M., & Bicanic, I. A. E. (2021). Early intervention with eye movement desensitization and reprocessing (EMDR) therapy to reduce the severity of post-traumatic stress symptoms in recent rape victims: a randomized controlled trial. *European journal of psychotraumatology*, 12(1), 1943188.

Toekomstperspectief: hoe verder vanaf 2024?

De multidisciplinaire samenwerking in het CSG werkt. En wat goed loopt, moet goed blijven. Het CSG is daarom verheugd met de onlangs aangenomen motie die oproept tot versterking van de landelijke stichting Centrum Seksueel Geweld.³ Daarmee kunnen we investeren in de telefonische hulplijn die 24/7 open staat, de anonieme chat en de ondersteuning aan de 16 regionale Centra Seksueel Geweld. Als landelijk expertisecentrum pleiten wij, zeker rondom de implementatie van de nieuwe Wet seksuele misdrijven, daarnaast voor doorlopend wetenschappelijk onderzoek en opbouw van multidisciplinaire expertise. Politie, hulpverleners en medisch personeel: het kan en moet samen, met ieders eigen taken.

Tenslotte citeer ik Ane Di Franco, een Amerikaanse singer-songwriter, om die samenwerking woorden te geven:

*I know there is strength
in the differences between us
and I know there is comfort
where we overlap*

I.A.E. (Iva) Bicanic

Directeur-bestuurder Stichting Landelijk Centrum Seksueel Geweld

² Campbell, R., Patterson, D., & Lichty, L. F. (2005). The Effectiveness of Sexual Assault Nurse Examiner (SANE) Programs A Review of Psychological, Medical, Legal, and Community Outcomes. *Trauma, Violence, & Abuse*, 6(4), 313-329. Campbell, R., Patterson, D., & Bybee, D. (2012). Prosecution of adult sexual assault cases a longitudinal analysis of the impact of a sexual assault nurse examiner program. *Violence against Women*, 18(2), 223-244.

³ Motie van het lid Van der Laan c.s. over een voorstel voor het versterken van de landelijke stichting Centrum Seksueel Geweld.

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2023Z05822&did=2023D13766>